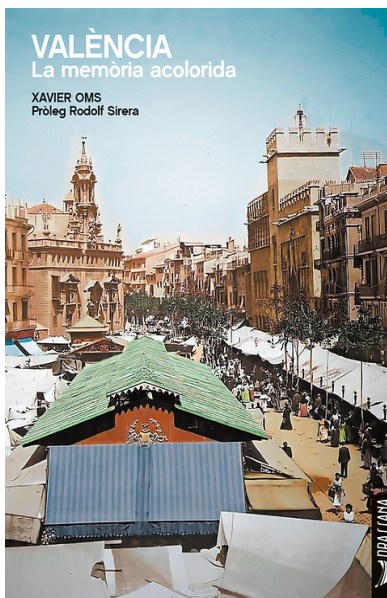

Els colors de la ciutat oblidada

Autoria: Xavier Oms
Pròleg de Rodolf Sirera
Títol: *València, la memòria acolorida*
Editorial: Drassana, València, 2023
167 pàgines

La ciutat monstre avança com una taca d'oli que tot ho impregna i que tot arrasa. Res queda ja de la vella trama de carrerons irregulars, dels comerços, dels personatges ni de la festa popular. Nosaltres no hem viscut eixa València, però el seu testimoni cada volta és més imperceptible. La modernitat mal entesa ens despullà de l'epidermis setcentista que encara restava, llevant-nos l'espill de la gran urbs que un dia va ser la més tard provinciana i desmemoriada València del segle XX.

Ara que les publicacions de la València que va ser, de la ciutat assolada i oblidada, desborden les prestatgeries de la secció local, no és gens fàcil retornar al camí de la memòria urbana a través de la fotografia antiga. Per això te més mèrit encara l'ardu treball de Xavier Oms (València, 1947), militant incansable del cada volta més fructífer exercici d'estudiosos de la ciutat que des de fa anys no escatima esforços en l'addictiu exercici d'escabussar-se en arxius fotogràfics en busca d'eixa peça que resolga el trencaclosques de l'eternitat. I damunt amb un valor afegit del qual s'ha erigit com un autèntic expert: l'art d'acolorir les velles fotografies en blanc i negre.

Després de la descafeïnada *València des del tramvia no és la mateixa* (Drassana, 2016), Oms ha trobat en el seu nou llibre l'equilibri entre el recorregut visual i el relat, ara millor ajustat, on ens descobrix una col·lecció de vora huitanta fotografies que, minuciosament acolorides, ens transporten cronològicament des de la València de la Renaixença —on està datada la primera fotografia en paper feta a Espanya—, fins a la Guerra Civil. L'itinerari, eficaç i reconeixible, s'enceta en la València burgesa que te la necessitat d'enderrocar les muralles, amb les panoràmiques inversemblants de la plaça de bous o el desaparegut convent de Sant Francesc, passant pel pintoresquisme de Laurent, els personatges populars del nou-cents i les primeres falles artístiques del barri del Mercat. El regionalisme, la industrialització i els nous indrets urbans en el trànsit a gran ciutat desemboquen inevitablement en l'epíleg de la Guerra Civil.

La selecció de fotografies, llevat d'un parell de llicències, transporta al lector a l'escenari triat, però és el control rigorós del paisatge i de l'anecdota per part de l'autor, el que intensifica eixa sensació de ciutat viscuda. Com a exemple paradigmàtic trobem el capítol dedicat al carrer de Saragossa, via comercial per excel·lència en la València de principis del segle XX, llar de basars, òptiques i perfumeries, totes elles perfectament enumerades i contextualitzades per Oms.

La memòria acolorida és, per tant, la culminació d'un projecte personal basat en la documentació i l'acoloriment de fotografies que suposen un testimoni gràfic de valor inestimable per al coneixement de la ciutat. No és, tanmateix un crit a l'antimodernitat, si no més bé un exercici de recuperació de la memòria urbana i del paisatge cultural a través de la crònica fotogràfica.

Luis Fernández Gimeno